

1777-80

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 595/6.

זה השער לה' דיקים
יבאו 13

סדר

ההערכה

והנהנה שקיימו וקבלו עליהם
בני עיר מנשובה יצו בהקבץ
חמים יחדיו אנשי ריועד כלרי
יצו אור ליום ב' ששה לחדש טבת
רחקלו' בעד משך שלש שנים
הבאות מחדש מרצ'ו הבעל עד
חום כל חדש פיברא'ו משנת
התק"מ :

בצית דפוס סופא סמוכס אליעזר

שלמה מאיטליה י"ו

במנטובה

Con Licenza de
Superiori

אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר קיימו וקבלו עליהם
מעלת הוועד כללי יצ"ו כיד ה' הטובה עליהם לשמור
מאד ולעשות וכל איש אשר ימרה את פיהם הוא יחרם
ורבצה בו כל האלה הכתובה בסוף הסדרים הללו אשר
המה כמסמרות נטועים בעד שלש שנים הבע"ל שתחילנה
בחדש מרצו שנת תקל"ז לפ"ק ותשלמנה בחדש פיברארו
שנת תק"מ לפ"ק וכל איש אשר נגע אלהים בלבבו
ויראת יי על פניו ישמר מאד לנפשו לבל תהיה
זאת לו לפוקה ולמכשול לבל יכשל ברשת
החרם הנבלע ברמ"ח אברים ב"מ ינצל
כצבי מיד וכצפור מיד יקוש ותחלת
כל דבר יעשה הבילאנצו שר"ו
באמת ובאמונה כדי למצוא
השבון צודק ממה שמוטל עליו
להטיל בקופה מדי חדש
בהדשו ובזה יעשר ויקום
חילו ויי אלהים

יעזר

לו:

א

כל

אחד מבני קהלתנו יצו יעשה תכף ומיד בלא נצו צודק באמת ובאמונה אם לא עשאו בדיצימב'רי
שעבר ככל אשר ימצא לו בכל מקום שהם אין דבר נמלט לרבות האמנות והמעות שהפקיד
לערבון אף בהעגת איזה מכס או אפ'טו . רק ינפה חובותיו והחפצים על הדרך המבואר בקאפיטולו
ה'שמיני והמלבושים ומטלטלי בירתו והנותו וכל כלי מלאכה . ויחוייב להטיל בקופה מדי הדש
בחדשו על כל השאר שבעה עשר סול'ר וחצי על כל מאה סקודי מ'שש ליטרים לארד נמצא שיפרע
אחד ושלשה . רביעים למאה לחשבון שנה וכן יעשה עד מלאות לו שלש שנים משך הערכה הזאת .
ולא יעדיף המרבה קרנו והממעיט לא יחסיר אם לא שיפסיד ח'ז עד שליש נכסיו שאז יגרע מערכו
ולא יטיל לא על הנשאר לו . ומי שיש לו סלווקו נדוטו לא ינכה חובותיו עד שיפרעם בפועל :

ב

הסתורה אשר אין לו חובות עליה ישימנה באותו הסך אשר היה קונה אותה עתה במעות
מחושבים אם לא היה לו טאותו המין . ואם לקחה באשראי ולא פרעה עדיין ישימנה
כמה שקנאה . והקווי'צי ורבנדים שאכלם סס ואותם שאינם עוד כפי המנהג ויכן אין להם קופצים
ישום אותם על הן צדקו בכמה הה מוכרס אם יודמן הקונה ; ומוכרי אבנים טובות ומרגליות יוונגום
כדרך שעושים למכרם ויעשו שומרתם בדיוק :

ג

האמנות כל עיד שמקוה לגבותם הוערכנה בשני אופנים : אם בתוך שלש שנים אחר כלות הזמן
אשר היה תנאי לפרעון אם התנו . או תוך שלש אחר האמנה אם לא התנו . יגבה
מעות בין לחשבון הקרן בין לחשבון הריוח יחוייב לשום אותה בבילאנצו שלו משלם : ואם עברו שלש
שנים ולא גבה דבר וגם הוא לא הוסיף על האמנה . בתוך הזמן הזה תעריך לחצאין עד תשלום הערכה
ואף אם יגבה הכל במשך ההערכה הזאת :

ד

מי שיש לו מעות שקבל מאחד שמבע ופורע עליהם ריוח או סך קצוב לשנה כל ימי חי הנותן
יחוייב להטיל בקופה על שליש המעות שקיבל האמנם אם קבלם מישאל חברו בתורת
עסקאובעל המעות פורע עלידם בכלל שאר נכסיו יחוייב המקבל על אחת משתיים או לפרוע כמשפט
האינדוסט'ריא או אם ירצה יפרע מכסו הפרטי שלשה רביעים על כל מאה מהקרן שבירו מלבד מה
שפורע בעל המעות :

ה

מי שיש לו בתים או חנויות בין דר בהם בין אינו דר ואף אם אינו משכירם יעריך באמת ובאמונה
כמה שווי שכירותם היום ואחר ניכוי הלווי'לו אם מחוייב בו יפרע תשעה לכל מאה משווי
השכירות וכן ריך המשכירם אשר יפרע תשעה למאה מהשכירות אשר מגיע לו אחר הנכוי : וכל מי
שיש לו הכנסה תדירית וקיימת וכן מי שיש לו שדות בין נתנם לשכירות או לאריסות בין לא נתנם
הכל כבתים וחנויות יחשבו : ומי שאין לו מאה סקודי לישא וליתן בהם והמלמדי תינוקות בלתי פורעים
והמשרה'ט והמשרתות יהיו פטורים לפרוע על ביתם אף אם ישכירוהו ; אך אמנם אם מלבד הבית הפרטי
הנ'ל יש להם חוקה או הכנסה אחרת יחוייבו לפרוע גם הם על זה תשעה לכל מאה כנ'ל : ומי שמחמת
הדחק לא פרע לשעבר ואינו יכול לפרוע להבא בא יבוא אל מע' הנאמנים אשר מע' הוכי' כבר סדרו
להם איך יתנהגו להרים מכשול מדרך עמנו :

ו

הלוקח בית או חנות בתורת משכנתא יפרע כאילו הבית או החנות קנויה לו לחלוטין ולא ישים
בבילאנצו המעות שנתן לטמשכן ואחת דתו כמי שיש לו חוקות משלו וכמיבא בקאפיטולו
שלמעלה והממשכן יפרע עליהם כל עוד שהמעות הם בעין או בקרן : מי שמכר השכירות לא ישים עתה
בבילאנצו

סדר ההערכה

כביל'אנצו הבית או החנות שמכר שכירותו רק הסך שקבל אם נושא ונותן בו והקונה השכירות כאמנה טובה רחשב לו בין אם דר בבית או בחנות בין אם משכירם: השוכר גנות או שדות יפרע אחב ושלשה רביעים על הקרן שלו אבל לא על מה שנתן לו המשכיר:

ז

המשכיר מטלטלים מכל מין שיהיו הנקרא בלעז נולדי מלבד האחד ושלשה רביעים שפורע על הקרן יחוייב לפרוע השנים למאה מכל דמי השכירות שיקבל כל עוד שיעדיפו מסך שלשים ליטרים בפעם אחת: ומשכירי סוסים וקרנות יפרעו על הקרן בלבד:

ח

כל מי שקרנו פחות מאלפים סקודי יכול להחזיק בביתו חפצים וכלי כסף וזרב מבלי שיפרע עליהם עד סך מאתים סקודי: אם יגיע לאלפיים עד ארבע מאות: לשלשת אלפים שש מאות: לארבעת אלפים שמנה מאות: לששת אלפים אלף: לעשרת אלפים אלף וחמש מאות: לעשרת אלפים ולמעלה אלפים: ואת כל העורף יפרע ככל שאר הקרן ורק מי שיעדיף קרנו מעשרת אלפים סקודי נוסף על האלפיים מהחפצים שאינו פורע עליהם יוכל לנכות חמשה למאה מכל קרנו העורף על העשרת אלפים: האחים הנשואים או המשדוכים שלא חלקו וכן האב והבנים אף שדרים יחדיו יוכלו להחזיק יותר על סכום הנ"ל מחציתו של אותו הסך המתייחד לערכם: ואם אחת מנשי הבית תהיה צמנה לא יוסיפו צא הרביעי: וכל כלי הקרש ורקיעי המחזורים והתפילות פטורים מכל וכל:

ט

מי שיש לו נכסים שנפלו או שיפלו לו בירושה או במתנה במשך הערכה הזאת מאיזה מין שיהיו במדינה אחרת ומעמידם שם בקביעות אף כי לא ראו פני מדינה זו מעולם אם אינו ורע עליהם מס ועול תדיר באותו מקום ששמה נמצאים הנכסים הנ"ל ינכה מהם חלק הששית ככל מאה והשאר ישימם בביל'אנצו שלו ככל שאר נכסיו אשר אתו בעיר הזאת חלק כחלק עד שזה פרוטה ויפרע עליהם אחד ושלשה רביעים לכל מאה מהקרן הנ"ל אף אם פורע עליהם עול ומס תמיד במקום שנמצאים כבר שמה הנכסים הנ"ל כל עוד שיוטל שם המס ועול לערך קרנו קרוב למנרגנו הן חסר הן יתר או לא ישימם בביל'אנצו שלו לפרוע עליהם אלא חמשים לכל מאה מסך אותו הקרן הנמצא ונקבע במדינה אחרת: אבל אם המס ועול הנ"ל במקום ההוא יהיה דבר קל לגבי הנהוג במדינתנו אחרי הנכוי חלק הששית מכל קרנו כנ"ל יעשה חשבון צודק מכל מה שפורע במדינה ההיא על אלו הנכסים וינכיו: ואחרי הנכוי מכל הנ"ל ישים התשלום עד אחד ושלשה רביעים למאה בתובת הקקי: אפם כי יהיה בבחירת הפרוע הנ"ל כדי שלא להטריח עצמו לעשות חשבון צודק מהדבר קל הלזה: לנכות הרביעית מקרנו במקום הששית בנכוי אחד בלבד שיוכן בקרבו מחושב הדבר הקל הנזכר: וכאופן הזה יהיה חייב לפרוע משלם על שלשה רביעיות הנותרות מקרנו כנ"ל והנכויים הללו יובנו לגבי חייב פרעון העולות מדי חדש בחדשו ולא לגרוע שום דבר מחלקו בחובות הקקי כי נכסי כל אחד בכל מקום שהם משועבדים כבר לפרעונם אין נקי: אמנם נכסי חוץ שלא ראו פני המדינה והם משועבדים לחובות הקקי והמדינה הנמצאים שמה אם לעת שירצה אחד מקהלנו לעקור דירתו מאצלנו כאשר יתבאר בקאפיטולו יט ימצאו לקקי ולמדינה הדאי שהנכסים שמה חובות לא יושמו הנכסים כלל ועיקר לחשבון פרעון חובתינו להיותם כבר משועבדים במקום שהם שם: זאת ועוד שכל אחד מבני קהלנו שפורע אחד ושלשה רביעים על קרנו העומד במדינה אם יהיו לו נכסים או מעות או סחורות בין בעסקא בין בשותפות או באיזה צד שיהיה חוצה מארצנו ואותם הנכסים או מעות או סחורות או חלק מהם נכנסים ויוצאים במעמדנו בין בשמו בין בשם השותפים או בשם אחרים בעדם במשך השנה: גם כל אלה הנכסים או מעות או סחורות הנכנסים ויוצאים יהיה חייב להטיל בתובת הקקי אחד ושלשה רביעים למאה כל שום נכוי כלל ועיקר ובעד החלק הנוגע לחצונים מבני עמינו דמשותפים עמו יתנהג כפי מה שנסדר ונתקן בקאפיטולו טז: האמנם מן היום והלאה כל מי שיוציא מנכסיו במדינה אחרת להסתחר ולהרויח להעמידם שמה ידוע ליהוי ליה: במודעא רבתי שלא יגרע שום

סדר ההערכה

שום דבר מערכו ויהיה כל קרנו למס עובר כשאר כל נכסיו בעיר הזאת לא ידסר כל בו לפרוע ממנו גם כי יעמיסוהו ממס ועל בעיר אחרת וכל מי שבמשך הערכה הזאת יכניס מחדש מאותם הנכסים שנגרע מהם הנכויים כנגד יחוייב להוסיף אותם על ערכו מדי פעם בפעם שיכניסם ולפרוע משלם ועל פי הדברים האלה כל איש ואשה יישר לכת וישמור הגלו מלכה כי העוברים חזו בודון גזלת רבים בבתיהם והדברים המסורים ללבו של אדם נאמר בהם ויראת מאלקך הבוחן לבות וחופש כל הדרי בטן:

הנוחן נדוניא לבתו כשיוציאה מתחת ידו יגרע מערכו ארבע חמשות מהסך שהוציא במעות וחפצים והמקבלה יוסיף הוא על ערכו ארבע חמשות מהסך שקבל בכל כך מעות וחפצים:

יא

נכסי מלוג יושמו בבילאנצו ויפרע עליהם כקרן: אשה שיש לה מעות עד סך שלש מאות סקודי פטורה אפילו נושאת ונותנת בהם ואם יעדיפו חייבת לפרוע על ידי בעלה או על ידי שלוחה הנאמן לה אחד ושלשה רביעים למאה על העורף אף אם יהיו שבותים אצלה: הננים פחות מחמש עשרה שנה אשר תחת רשותם יותר ממאה סקודי חייבים הם או אביהם להטיל בעד קרנם ומכן חמש עשרה ומעלה יחוייבו גם הם על כל ריוח שירויחו ויטילו על הסדר ואופן שמטיל אביהם: אשה שהיא מסגלת ממעשה יריה לפינסת נשואיה מעות או חפצים תהיה פטורה לגמרי כל עוד שלא תשא ותרתן בהם:

יב

כל מי שלא ימצאו לו באמת ובפועל כקרן קיים אלפיים סקודי משש ליטרים לאחד אשר הוא נושא ונותן בהם לא יקרא פורע ולא יכנס בוועד הכללי ומשפטם של הבלתי פורעים יפרד והיה לשלשה ראשים היינו מי שלא יעלה קרנו רק למאה סקודי או פחות פטר מלפרוע הן על הקרן הן על הריוח שיגיע לו מקרנו המועט אבל מכל מה שירויח מבלי קרן יחוייב לפרוע כמעט הבלתי פורעים על האינדוסטריא היינו חמשה לכל מאה ומי שעורף קרנו על המאה סקודי ועד החמש מאות לא בא יפרע כמשפט הנל גם על הריוח שיגיע לו על ידי קרנו ומי שיגיע קרנו מחמש מאות סקודי עד אלפיים יפרע אחד ושלשה רביעים למאה על הקרן וחמשה למאה על האינדוסטריא ויען מע הוכי בחרה רצתה נפשם לסקל המסלה מאבן המכשולות וראו בעין הבונתם שבפרט המוכרים בדקה והסרסורים וכדומה אי אפשר להם להחזיק חשבון צודק אי לזאת גורו אומר ודכנימו שיחוייבו הבלתי פורעים לפרוע סך קצוב מדי חדש בחדשו כאשר ישיתו עליהם מע' הנאמנים אשר לסכה זו נתנו להם כח והרמנא לבוא עם כל אחד מהבלתי פורעים לירי פשר דבר אף על ידי איזה אמצעי איש כלבנם כאשר יבוא מתחלה במסורת השבועה (אם ככה יראה בעיניהם) למען יחברר היותם מהבלתי פורעים ומי מהם יחפוץ לפרוע שלוש מאות וששים ליטרים לשנה היינו שלשים ליטרים לכל חדש יצא בזה ידי כל חובתו: והכח הנל ניתן למע' הנאמנים הנל גם כמה שנוגע להבלתי פורעים מבני הכפרים:

יג

הריוחית העודפים על ארבעים ליטרים שירויחו בפעם אחת על ידי אינדוסטריא והשתדלות מבלי קרן כל עוד שהם מהפורעים יפרעו שנים וחצי למאה ויחזיקו חשבון צודק מדי חדש בחדשו ויטילוהו בקופה עם הטלתם בעד קרנם: ואם אחד מהפורעים הנל הולך ולוקח סחורה שאינה מצוייה אצלו בחנות אחרת על מנת להחזירה אם לא ימכנה אם שיוויה אינו עולה לסך ששים סקודי לא יפרע מאומה: אם יגיע לסך זה יפרע על הריוח כרין האינדוסטריא: ואם מכרה באמנה לא יפרע עד שתהיה שוה מאה וחמשים סקודי: ואם פסק דמיה וקבלה עליו אף על פי שלא נתן דמים פטור מכל ועל הריוח: והבלתי פורעים כל עוד שיגיעו לידם שנים עשר ליטרים בבת אחת יחוייבו להטיל בקופה המיוחדת סולדו אחר על כל לוישא: והמשותפים באינדוסטריא לא יחוייבו פי אם ברגיע ליר כל אחד מהם השנים עשר ליטרים: האינדוסטריא הנעשית חוץ למנטובה נקיה מהוצאת הדרך והמוזנות אם פרע עליה באותו מקום לא ישיב בקופה כי אם מחצית ממנה שהיה חייב ואם

סדר ההערכה

לאו יפרע משלם: הסרסורים לא יחוייבו להטיל בקופה אלא אחר שקבלו שכר סרסורותם אבל אם מניחים שכרם ביד הסוחר מרצונם יטילו תנף אחר תשלום העסק: המתעסקים בחנות אחרים אם לכתוב אם לישא וליתן כל עוד ששכרם יעדיף על מאה סקו"די לשנה יטילו שנים וחצי לכל מאה משכרם חוץ מהאינדוסטריא וקרנם אם יש להם וכן המנהיגים והפאטורי: ופטורים יהיו ויצאו מן הכלל כל שאר שכירי יום או לילה חדש או שנה דווקא על שכירותם ובל מ' שאומנותו להשתדל בנופו ובעלי מלאכה על מלאבתם והנשים על כל מעשי ירידתן והמילדות והמניקות על שכרן:

יך

בני הכפרים הפורעים על הקרן לא יחוייבו לפרוע אלא שבעה שמיניות למאה ושנים למאה על האינדוסטריא והבלתי פורעים יפרעו סולדו אחד על כל ליטרא ובכל דיני האינדוסטריא יהיו כשאר בני קהלנו אם לא יתפשרו עם מע' הנאמנים או לא יתחייבו לפרוע השלש מאות וששים ליטרים לשנה כבקאפיטולו י"ב והרשות נתונה לכלם לבוא ולהטיל לקופה מדי ארבעה לארבעה חדשים אם לא יראה בעיני מע' הנאמנים להאריך הזמן לכולם או לאיזה מהם אשר מחמת איזה אונס לא יוכלו לבוא ואז יוכלו להחזיק אצלם מדי שיהיו מחוייבים מדי חדש בהדרגה וכאשר יחול האונס יבואו ויטילו בעד כל החדשים שעברו: ומי מהם יוכל להתפשר אף בהיותו פורע הלא הוא כמוס עם מע' הנאמנים כאשר הרת נתנה להם מאת מע' הוכ"י:

יז

החיצונים המסתחרים באקראי שלא בקביעות בכל המדינה הזאת לרבות הכפרים אשר אין שם ישראל באיזה צד ואופן שיהיה אם אינם מהנושאים בעולנו יחוייבו לפרוע הרביע למאה על סך הסחורה הנקנית והנמכרת והמוחלפת אשר על זאת ישומו אותה הסחורה אשר יעלה שווייה על כל סך המקח כפי שווייה אמתי לא כאשר שמו אותה בחילוף ועל האינרות של קאטכיו הן די טראטה הן די רימיטה יפרעו אחד על כל אלף ואם יסתחרו על ידי אחד מתושבי מדינתנו על ידי קומיסיוני יחוייב המקבל קומיסיוני להטיל לקופה בג'ל בעד החצון ויעמיס על העסק ואף אם ישאו ויתנו למרחוק על ידי מוסטרי יחוייבו לפרוע הרביע למאה על כל שוויי הסחורה ועל הסרסוריות וכל מיני אינדוסטריא יפרעו שנים וחצי למאה: וזאת התורה לכל מי שאינו מתושבי מדינתנו אין נקי האמנם אם בעיר האורח יחוייבו בני עירנו לפרוע יותר ממה שהטלנו אהנו עליהם גם המה יפרעו לנו כאשר הטילו עלינו כי כן גזורים אנו מעתה ומעכשיו: הצד השורה לכל החיצונים שיפרעו מיד שנמרו העסק ליד אחד ממ'לת הנאמנים או ביד היחיד שיהיה נמנה מאתם ולא באופן אחר אף פטורים יהיו האורחים על העסקים שיעשו בירידים האיסנטי הנעשים בכל הסנטובאנו דווקא כל ימי משך האיסנציוני ובפירוש אתמר שזה יובן בירידים ממש הנעשים בהכרזות כמשפט הירידים ולא בימי השוק מירקאטי בלע"ו הגם כי יש בהם איזה איסנציוני ואם באולי יעלה על לב איזה קקי (את אשר לדעתנו הוא מטבע הנמנעות) להיב ליחדי קהלנו לפרוע בזמן ירודי מעמד עירם מעתה ומעכשיו אנו מחייבים יחדי הקהל שהוא כפרטות לפרוע באופן הנ"ל על כל העסקים והאינדוסטריא שיעשו בירידים אשר במעמד מנטובאנו כי כן משפטים הם חרצו: מעתה כל עסק אשר יעשה ביחדי קהלנו על ידי סרסור אורח יחוייב לעכב אצלו כל מה שחייב האורח בכח הקאפיטולו חלות כל סרסורי קהלנו שיעשו האורחים על ידם עסקים עם שמביע יהיו חייבים להעיר אונס לשלם חובם ועל זר יפקחו עיניהם ויהיו מאד כל בני אושפיזא ובעלי בתים שלגים בביתם אורחים שיחוייבו להזכיר אליהם חובם מכל וכל: כל העסקים שיעשו ביניהם החיצונים במעמד הלזה בסחורותם שיש להם בביתם וכן החצונים המוכרים לאחר מרושבי מנטובאנו בעמדם במקומם אם לא שלחו כאן מוסטרי אף על פי שבאים באן לגבות את נשיים יהיו פטורים מכל פרעון: החצונים הדריים אצלנו בלי רשות היישוב תמיד יהיו חייבים לפרוע מלבד האחר ושלשה רביעים למאה והאינדוסטריא כיחדי קהלנו גם הרביע למאה על כל הקניות והמבירות שיעשו בסחורותם:

י

כל מחוייב ברטלה לקיפה על הקרן יבוא ויטיל הוא בעצמו או אחר מבניו הגדולים חוץ מרנשים וממי שהוא יחודי ואחרים ובנים אין לו או מחמת חולי ואונס שצו בלבר ישלחו על ידי שליח הנאמן אצלם ובלבר שיפרש שם המשלחו: כל פורע שילך חוצה לעיר וחושב ברעתו לעכב שלשה חדשים החוצה יחוייב להטיל קודם נסעו בעד כל הזמן הנ"ל:

יז

מע' הנאמנים יצו ישימו קופה אחרת שלישית בחנות מהנויות דגיטו לבעלי האינדוסטריא להטיל בה מדי יום ביומו וזאת ועוד אחרת באיזה מן הכפרים אם כל זה יראה ויטב בעיניכם: ומזהירים אנו עכ"ל אחר ויטיל בקופה מעות טובות עוברות לסוחר או יטיל עמהם דמי הסונם צרודים בצרור אחד עם המטבעות חסרות:

יח

ההטלה בקופה תתחיל בעוד הצור ובמזל טוב בחדש מרצו רבע"ל בקופות המונחות בבית הוועד מיום ששה עשר עד תום החדש בחדשי מרצו אפרילי מאיו אוטוברי נובמברי עד שעה שנות מהלילה: יוני"ו לוד"ו אגוסט"ו ספטמ"ב רי"ד עד שעה וחצי: ריצימ"ב רי"א"ו פיבר"א"ו עד שעה שלישית: ותחלת כלם תכף אחר גמר תפלת המנחה מבה"כ הגדולה. ושמה בבית הוועד ישבו מע' הנאמנים לראות ולציין מי ומי הבאים. ומדי חדש בחדשו יחוייב כל פורע לבוא ולהטיל אם לא באיו אמתלא שאז לא יחול עליו החרם: וכי יעברו שני חדשים ולא ילך להטיל מע' הנאמנים יעירוהו על ידי אחר משמשי הק"קי למען ישמור מאד לעשות ככל המוטל עליו כדי שלא ילכד ברשת החרם ח"ו אם לא יבוא בטענת אונס הניכר מאת מע' הנאמנים ולא יועיל. ולא יציל מי שיש לו תביעה על הק"קי ואפילו נושה ודאי בלי פקפוק וכן לא יטיל בקופה רק מעות חוקת לאפוקי כל מה שיעדה על דעת: לא יהיה רשות ביד מע' הוועדים קטון וגדול גם יחד להטפל בדברים הללו יען מע' הוכ"ז קיימו ואשרו מעתה מה שחשכינו כבר להרשות ולסדר אל מע' הנאמנים כדת מה לעשות לסלק המביכות לבל תהיינה לפוקה ולמכשול. ומשיירים אנו כח יפה לעצמנו לחדש דבר בוועד הכללי יצו וזכר ואופן מסירת המעות למע' הגזבר ואיך יתנהגו מע' הממונים בהצטרף אליהם מעות מדי יום ביומו להוצאת הק"קי כבר רשום בכתב אמת על סדר ההסכמות:

יט

את כל הרברים והתנאים האלה ישמרו מאד לעשות כל אהר מבני קהלתנו ובני תושבי מעמד המנטוב"אנו: ומי משלנו או משלהם שירצה לעקור דירתו מהעיר או חוצה לה מכל המעמד וכמו כן כל בת יורשת נחלה כשתנשא לאחד מאזרחי נושאים בעול עמנו קודם נסעיה מהעיר עם נכסיה גזרים אנו עליהם ועליהן שיבואו וישמעו ממע' הנאמנים והם יודים יאמרו לנו ככל אשר הסכימו מע' הוכ"ז יצו בין להטלה בין לפריעת חובות הק"קי:

כ

במקום הוועד מעל לקופות יהיה כתוב על לוח נוסח החרם אשר יבוא בשולי הערכה הזאת ומונח על הכותל ובכל עת אשר יראה נכון וישר למע' הווק"י לפרסמו באזני כל העם בכל בתי בנסיות בספר התורה לבקשת מע' הנאמנים אשר יכירו וידעו השעה הצריכה לכך מע' הנאמנים ומע' סמוני הק"קי יצו להכריזו ולפרסמו ואותם אשר המשרה על שכמם יזהרו ביראת ה' על פניהם לפקח על שמירת כל הכתוב בספר תורת הערכה הזאת ועליהם השלכנו יהבנו להשגיח ולעמוד בפרץ על קיום כל הקאפיטולי באופן שכל יחיד ישא בעול עם חבריו לתועלת הק"קי בכללו: והעולה על כלנה זראת אלקים חיים ומלך עולם היא הנותנת לשמור ולעשות חקים ומשפטים צדיקים בנויים על מוסדות החרם חמור ה' יהיה בנצלנו וישמור רגלינו ורגלי כל יחיד קהלתנו מלהלכה בו' ויהי זעם ה' אלהינו עלינו ויברכנו אלהים אלהינו אכ"ר:

אלה החוקים והתורות שהוסדרו בהנהגת הוועדים לתיקון הק"ק בכללו

כא

כחם של בני הוועד גדול יצ"ו העולים למספר שנתי ישראל מלכר שלשה הנכנסים לעת הצורך יהיה יפה למנות שלשה ממוני הק"ק ובתנאי שלא יהיה לשים אחד מכני הוועד גדול יצ"ו אב או בן או אח בוק"י ועל מני ממוני הק"ק מבארים אנו שמעלות הממונים היוצאים יבארו הנכנסים תחתם באופן אשר נזכיר. היינו שנים מהם יוכלו לברור אותם מהנועדים בשני הוועדים קטן וגדול או באחד משניהם. אך השלישי יוברר אחד מהפובעים שלא יהיה משום אחד משני הוועדים הנ"ל (וב"ב שיהיה מהתושבים שגולרו בעיר הזאת. וזה כלל גדול לכל המנויים של הק"ק) וכן יעשו מדי שנה בשנה ולעולם יתמנו מהוועד גדול יצ"ו על פי הבאלוטאציוני כנהוג. וכמו כן אם אחד מאנשי הוועד או מהוועד גדול יצ"ו יעתיק דירתו מהעיר או יארע ח"ו ממנו העדר על שכם ה"ג יצ"ו רתהיה דמשרה למנות אחר שימלא מקומו וזה אחרי עבור חדש אחד ולא יותר מיום העתקת הדירה או ההעדר הנ"ל ויכול הסכמותיהם תעשינה לעולם על פי הבאלוטאציוני ולא תוחלטנה כי אם ע"פ הרוב ובתנאי שימצאו שם כל השנים עשר הם או גכנסיהם עם שנים מן הממונים לפחות האמנם אם לאיוו סיבה יצטרך למלאות מקום אחד מן העומדים על הפקודים הנצבים על משמרתם כל ימי חייהם היינו אחד ממע' הנאמנים או ממעלת המבוררים או מהרואי חשבונות או מעלת הגובר שיירו מעלת הוועד כללי כח יפה לעצמם שהם לברם ימנו אחד במקום הפקיד הנ"ל על פי הרובועי הבאלוטאציוני לא זולת :

כב

כל עסקי הק"ק יעשו ע"פ הבאלוטאציוני מאת בני הוועד אשר יהיו עשרה בעדה קדושה ועמהם שלשה הממונים ואם לאיוו סבה לא יוכלו להקבץ תמים יחדיו די שיהיו בין הכל עשרה והממונים בכלל וכמו כן בעל דברים אשר יגש אל הנבחרים מאתנו לפקח על עסקי הבתים ויתרעם על פסק ה"גם לפני מעלת הוועד יקרב ומשם תצא תורה דין אמת לאמתו ואיש על מקומו יבוא בשלום וכל מה שיעשה ויחלט באותו הוועד יהיה על פי הרוב חוץ מההוצאות הכלתי מסודרות העורפות על כף חמשים שקורי שלא תהיה להן העמדה וקיום אם לא יסכימו ארבע חמישיות הנוגדים וכל דבר חוץ ממעשה הצדקה שאחרי המשא ומתן בוק"י לא הוסכם עליו ע"פ הרוב אם באולי יראה בעיני מעלות הממונים היות מן הראוי לחזור ולדון שנית לא יוחלט ולא יקום כי אם בהסכמת ארבע חמישיות כנ"ל. וכל ההסכמות כולן יכתבו מטע' סופר דק"ק על ספר ההסכמות אחת לאחרת למצוא חשבון ומע' ממוני הק"ק יקיימו כל מה שיעלה בהסכמות הנ"ל :

כג

בכל אחד מהוועדים הן גדול הן קטן הן כללי למע' הממונים לברם הרשות לשום פארט"י ולא לשום אחר מן הנועדי ולעולם יהיה ברשות מע' הממונים להקהיל שני הוועדים קטן וגדול גם יחד כבוא לידם איזה עניין שלמראה עיניהם ישפוטו היות מן הראוי להרבות עליו בעצה :

כד

מימות אכזרנו ואפות אבותינו תורה חתומה ניתנה (אשר אישרה וקיימה גם היום בני הוועד כללי יצ"ו) שכל אחד מכני הוועד והוגני יהיה מותרה ועומד להוזהר כבוד לנפשו ולהשמר שלא לגלות לבניו ולבני ביתו או לשום אדם אחר שבעולם מה שנאמר ונעשה שם בוועד ולא זה בלבד אלא יעשה עצמו כאלם שלא יצא מפיו דבר שמתוכו ילמדו השומעים ויבינו על מה נתועברו ומה הסכימו. אך זה יצא מן הכלל אם זכירו וידעו ממוני הק"ק שטוב והגון לגלות הדבר כילו או סקצתו לאיזה יחיד או יחידים אשר לא מהנועדים המה למען יהיו לעזר ולהועיל להביא העניין לדין נמר

סדר ההערכה

ה

גמר טוב. אך מלבד זה כל דבר שישארו ויתנו בוועדים אם אינו מאותם שהסכימו בפרסומו הרי הוא ככל יאמר ומעתה מלבד מה שהאומר והמגלה מה שלא הותר לגלות עובר על לא תלך רכיל וראוי שיגרשוהו מן הוועדים ויקרא שמו דין גלי רוייא הנה עבירה היא בידו לעבור על דעת והסכמת הקק"י להיות הסוד הכמוס יתד נאמן ששוב מצב הקק"י רגליו בו. ועל השומע רבוב ברכת טוב. בכל וועד שישארו ויתנו מעסקי א' מבני הוועד או מקרובו הפסול להעיד לו שיראו לעשות באלו שא' ציוני עליו או עליהם לא יוכלו לישא וליתן לעשות בלוטא ציוני כי אם אחרי שיצא מהוועד האיש ההוא ויחוייב לעמוד חוצה עד גמרם אותו הדבר שירונו עליו ופוי שיהיה מבני קהלנו שימאחד מהוועדים יצווה על איזה דבר לצורך הקק"י גנורים אנו עליו שלא יוכל מבלתי סבה גדולה הנכרת ומונע הכרחי למאן מלעבור ולשרת ככל אשר יוטל עליו.

כה

על דבר האורחים אשר יבקשו לבוא להשתקע בעיר הזאת ולהיות כאחד מבני קהלנו יצו ואפי' בעד משך ההערכה הזאת בלבד הרשות מסוגל אצל פוע' הוועד כללי לברו ליתנו לדים אם ככה יראה בעיניהם ראוי והגון וגם בתנאי שע"פ הבאלוטא ציוני תושם הפארטי וימצאו בקלפי ההין סך הארבע מהחמשה חלקים ממספר הנועדים בעת ההיא ולא זולת:

כו

לא יוכל מעלות הוק"י לתת לפיוע נשואי שום בתולה עניה ממדינתנו מתיבת הקק"י יותר מעשרים וחמשה סקורי משש ליטרים לאחד: יהיה ברשות מעלות ממוני הקק"י להוציא ער עשרה סקורי משש ליטרים לאחד פעם אחת בחדש לאיוו סבה שתורמן לדים ואם השעה צריכה לכך יוכלו להוציא יותר מן הסך הנ"ל אך בתנאי שמירי תתם חשבון הוצאותם למע' הוק"י כנהוג וכמוטל עליהם יפרטו באר היטב ההוצאה הנ"ל ואם תראה בעיני מע' הוק"י היותה הוצאה שלא לצורך אז יחוייבו מע' הממונים לפרוע מכיסם הפרטי ולא יהיה ביישות כבוד הגובר לפרוע בעד הקק"י אפי' שוה פרוטה כי אם על פתקים התומים מממוני הקק"י הנמנים מידי שנה בשנה כנהוג:

כז

לא יוכל שום מחלק צדקה ולא מע' הממונים להשים איזה עני על המסודר או לתת לו בקביעות על הבלתי מסודר בלי הסכמת הוק"י וישמרו את נפשם שלא לבוא בערמה לעבור על דעת הבעלים אנשי הוק"י כי יקרא עובר וגזול את הרבים חז' והליסטא תהיה חתומה ממע' סופר הקק"י גרו ויזהרו מאד לשמור ולעשות כסדר הזה יען כי בלתי חתימת מעלת הסופר הנל הליסטא הנ"ל כאין וכאפס תחשב:

כח

מעלת רואי החשבונות לא יוכלו להטיב לכל מי שהוציא מעות לצורך הקק"י הסכום שבאולי יוצאו שלא כסדר תורת ההערכה הזאת מבלי הסכמת הוק"י ויזהרו מאד לנפשותם על זה שלא לישא פני עשיר ולא לרחם על דל שאם ככה יעשו מתרים אנו בהם שמכשלת גזירת הרבים רתהיה תחת ידם:

כט

בחדש כסליו כמשלם שנייא אילין יחוייבו מע' הממונים לקרוא הוועד כללי כדי שיוכלו להתיעץ יחד כרת מה לעשות משם והלאה ומבארים אנו שכל שמניין הנועדים יעלה לסך שלשים וששה לכנסייה זו וועד כללי יקרא ויוכלו להחליט ולגמור כל מה שיראה וייטב בעיניהם:

סדר ההערכה

ל

את כל זה ראינו ונתן אל לבנו היות ראוי ודנין לסדר ולתיקון הקקיי וטוב הנרגתו וכדי שתעלה ותבא ההטלה בקיפיה בשלום וכמישור ואם יצטרך בסדרים אלו לבאר ולברר כל מין ספק ושאלה שתפול ישאלו את פי האנשים השלטים אשר נפקדו על זה ולא הם כמנהג משה חיים סלב' וכמנהג חיים נורצ'י וכמנהג ישראל הכהן וכמנהג שמריה הכהן מורון יצ' ה' אתם את הברכה חיים עד העולם! אמיר

הצעיר ישראל גרליה בכמהחר משה קיים הרופא וציל סופר הקקז

1
נוסח החרם החמור אשר על הסדרים הנ"ל שמור וכל
העם ישמעו וייראו

בגזירת עירין ומימר קדישין כל איש ואשה יהיה מי שיהיה
אשר יעבור בזדון ולא ישמור מאד לעשות ככל חקת
תורת הסדרים אשר סדרו מע' הוועד כללי יצ"ב ששה לחדש
טבת שנת התקל"ז בעשות הבילאנצו שלו בדיוק נמרץ ובהטלה
לקופה בזמנים הקצובים יחרם הוא וכל רכושו ארור הו"א ל"י
אחי הצבאות יושב הכרובים ארור יהיה בשבתו וביתו ובלכתו
ברוך ובשכבו ובקומו ורבעה בו כל האלה הכתובה בספר
התורה יהי דרכו השך וחלק קות ומלאך יי הודפו יצרו צעדי
אונות שליכחו עצתו שוד ושבר בגבולו יהדפוהו מאור א' השך
ומתבל ינידוהו יהי אחריתו להכרית בוא תבוא האלה אל ביתו
וכלתו ואת עציו ואת אבניו עד כלה האמנם הוא לבדו בפרטות
עונו ישאועל קדקדו לבר המסו ירד ושום אדם לא יהיה נכודה
בגחלתו וכל השומרים ומכלכלים דבריהם כמשפט הסדרים
שנזכרו לבר יכשרו ובפח מוקשו יצו ה' אתם את הברכה
באסמיהם ובכל משלח ידם יפתח להם את אוצרו הטוב את
השמים יריק עליהם ברכה עד בלי די והיו כעץ שתול על פלגי
מים אשר פרו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח
אמן ואמן :

יעקב כמס' חכ' שמחה יהודה סאראואל ז"ל גזר כ"ל

לוח הקאפיטולי

י	בין יוכל להטיל על ידי שליח וההולך לעסקיו	זמן עשיית הבילאנצוי מה ינכה וכמה יפרע ואיפתי
:	חוק לעיד	יגרע מערכו ומי שיש לו סלוקונדוטו
יז	קופות שיוכלו להשים מע' הנאמנים וחיוב להטיל	ב משפט השוטא
:	מצות טובות	ג דין האמנות
יח	ימי ושעות ההטלה ושלא יוכל הנושה בכל אופן	ד מצות לריוח או עסקא
:	ליטנע מהטיל בוטנו	ה דיני בתים וחגיגות
יט	העוקר דירתו מהעיר ובת יורשת הנישאה לחיצון	ו דין המשכנתא ומכירת שכירות והקונה אותו והכנסה
:	איפתי ובאיזה אופן יוכרו החרם כבתי כנסיות	ז תריות וכל דיני שדות
כ	כח בני הוועד גדול יצ'ו	ח משפט הנולד
:	כח בני הוועד קטן יצ'ו ומספרם	ט דין החפצים וכלי כסף וזהב
כא	דק מע' המטונים שימו פארטי	י משפט החוק
:	שמירת הסוד ושיצא מהוועד כל מי שמרכרים על	יא הנותן והמקבל נדוניא
כב	עסקיו וכן קרוביו ולא ימאן מי שהוטל עליו עסקי	יב גכסי מלוג ודין אשה ובנים המזונים על שלהן אביהם
כג	הק'קי	יג ויש להם מצות מסוגלים
:	חצונים המבקשים להיות כאזרח הארץ	יד מי שאין לו אלפים סקודי בקרן קיים לא יכנס לוועד
כד	סיועבתולה עניה כמה יוכלו להוציא המטונים	יז כללי ולא יקרא פירע וכל דיני הכלתי פורעים ושילכו
כה	טחלקי צדקה לא יוסיפו המסודר והלוטא תהיה	יח לפשר עם מע' הנאמנים או יפרעו שלשים למרים
:	חתומה מטע' הסופר	יט לכל חדש
כז	מע' רואי חשכונות איך יחנהגו	כ דיני אינדוסטריא ובעלי טלאכה מגדושים ופאטורי
כח	זמן קריאת הוועד כללי ומספרן	כא ומספורים זלוקחי סתורה למזכרה
כט	ארבעה נכחרים	כב דיני בני הכפרים
ל		כג משפט החיצונים

B
595.6